

LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2021/38

(2021. gada 15. janvāris),

ar ko nosaka vienotu pieeju attiecībā uz elementiem īsto lietotāju apliecībās saistībā ar kājniņu ieroču un vieglo ieroču un to munīcijas eksportu

Eiropas Savienības Padome,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 29. pantu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Savos 2019. gada 16. septembra secinājumos attiecībā uz Padomes Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP⁽¹⁾ pārskatīšanu Padome apņemas apsvērt lēmumu par īsto lietotāju apliecībām attiecībā uz kājniņu ieroču un vieglo ieroču (VIKI) un to munīcijas eksportu.
- (2) Kopējā nostājā 2008/944/KĀDP noteikts, ka eksporta atļaujas jāpiešķir, tikai pamatojoties uz iepriekš gūtām uzticamām ziņām par īsto lietojumu galamērķa valstī. Kopējā nostājā 2008/944/KĀDP noteikts arī, ka, lai tās piešķirtu, parasti vajadzīgs rūpīgi pārbaudīts īstā lietotāja sertifikāts vai atbilstīga dokumentācija un/vai kāda galamērķa valsts izdota oficiāla atļauja.
- (3) Vienota Savienības mēroga pieeja īsto lietotāju kontrolei attiecībā uz VIKI un to munīciju mazinās novirzīšanas risku, radīs vienlīdzīgus konkurences apstākļus un palielinās noteiktību aizsardzības rūpniecībai un tās klientiem saistībā ar attiecīgajām prasībām.
- (4) Atjauninātie Norādījumi par Padomes Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP, kurus Padome apstiprināja 2019. gada 16. septembrī, paredz paraugpraksi īsto lietotāju apliecību jomā.
- (5) ES Stratēģijā pret nelikumīgiem šaujamo ierociem, kājniņu ierociem un vieglajiem ierociem un to munīciju, kas pieņemta 2018. gada 19. novembrī, Padome apņemas apsvērt lēmumu par īsto lietotāju apliecībām VIKI eksporta veikšanai, ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas darbu šajā jomā.
- (6) Ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2020/979⁽²⁾ tiek atbalstīta starptautiski atzītas sistēmas izveide ieroču un munīcijas pārvaldības validācijai, kas ļautu neatkarīgi validēt vai sertificēt atbilstību atklātiem starptautiskiem standartiem attiecībā uz valstu VIKI un munīcijas krājumu drošu un neapdraudētu pārvaldību.

⁽¹⁾ Padomes Kopējā nostāja 2008/944/KĀDP (2008. gada 8. decembris), ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli (OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Lēmums (KĀDP) 2020/979 (2020. gada 7. jūlijs), ar ko atbalsta starptautiski atzītas sistēmas izveidi ieroču un munīcijas pārvaldības validācijai saskaņā ar atklātiem starptautiskiem standartiem (OV L 218, 8.7.2020., 1. lpp.).

- (7) Savienībai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 3. punkta otro daļu ir jānodrošina savas ārējās darbības dažādo jomu konsekvence. Šajā sakarā Padome cita starpā ņem vērā tās Regulu (EK) Nr. 428/2009 ⁽³⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 258/2012 ⁽⁴⁾ un (ES) 2019/125 ⁽⁵⁾.
- (8) Padomes 2018. gada 28. maijā pieņemtajos secinājumos par ES nostāju attiecībā uz kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu, ņemot vērā trešo pārskatīšanas konferenci, kurā pārskatīs ANO Rīcības programmas VIKI jomā īstenošanu, aicināts saistībā ar VIKI eksporta kontroli veicināt īsto lietotāju apliecību piemērošanu.
- (9) Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Rīcības programmā par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskaušanu visos aspektos, ko pieņēma 2001. gada 20. jūlijā, valstis, kas piedalās, apņemas ieviest un īstenot pienācīgus tiesību aktus, noteikumus un administratīvas procedūras, lai nodrošinātu efektīvu kontroli pār VIKI eksportu un tranzītu, kas ietver autentificētu īsto lietotāju apliecību izmantošanu un efektīvus juridiskus un izpildes pasākumus.
- (10) Ieroču tirdzniecības līgums, kuru ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 2013. gada 2. aprīlī, nosaka, ka eksportējošai dalībvalstij jātiecas nepieļaut parasto ieroču nodošanas novirzīšanu, attiecīgā gadījumā pārbaudot eksportā iesaistītās puses, pieprasot papildu dokumentāciju, apliecības, garantijas, neatļaujot eksportu vai veicot citus atbilstīgus pasākumus.
- (11) ANO Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam apliecināts, ka VIKI nelikumīgas tirdzniecības apkarošana ir vajadzīga, lai sasniegtu daudzus ilgtspējīgas attīstības mērķus, tostarp mērķus, kas saistīti ar mieru, taisnīgumu un spēcīgām institūcijām, nabadzības mazināšanu, ekonomikas izaugsmi, veselību, dzimumu līdztiesību un drošām pilsētām. Tāpēc saistībā ar minētās programmas 16.4. ilgtspējīgas attīstības mērķi visas ANO valstis ir apņēmušās ievērojami samazināt finanšu un ieroču nelikumīgu apriti.
- (12) ANO ģenerālsēkretārs ANO atbrūošanās programmā "Mūsu kopīgās nākotnes nodrošināšana", ar ko viņš nāca klajā 2018. gada 24. maijā, aicināja pievērsties parasto ieroču pārmērīgai uzkrāšanai un nelikumīgai tirdzniecībai.
- (13) Neatļauts reeksports joprojām ir veids, kā VIKI un to munīcija tiek novirzīti uz nelikumīgo tirgu.
- (14) Īsto lietotāju apliecības ir svarīgs elements nolūkā iedibināt efektīvu īsto lietotāju kontroli un līdz minimumam mazināt nevēlamas VIKI un to munīcijas novirzīšanas risku. Tomēr šādas apliecības neaizstāj *pre-ante* pilnīgu riska novērtējumu, ko veic individuāli katrā gadījumā, kad tiek lemts, vai piešķirt vai nepiešķirt eksporta licenci,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Šā lēmuma mērķis ir palīdzēt novērst kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) un to munīcijas novirzīšanu neplānotiem īstajiem lietotājiem un īstajiem lietojumiem, panākot vienošanos par kopīgiem elementiem īsto lietotāju apliecībās saistībā ar Savienības kopīgo noteikumu, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un aprīkojuma eksporta kontroli, īstenošanu.

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 428/2009 (2009. gada 5. maijs), ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvaldājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei (OV L 134, 29.5.2009., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 258/2012 (2012. gada 14. marts), ar kuru īsteno 10. pantu Apvienoto Nāciju Organizācijas Protokolā par šaujamo ieroču, to detaļu, sastāvdaļu un munīcijas nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību, kas pievienots Konvencijai pret transnacionālo organizēto noziedzību (ANO Šaujamo ieroču protokols), un ievieš eksporta atļauju, kā arī importa un tranzīta pasākumus šaujamo ieročiem, to detaļām, sastāvdaļām un munīcijai (OV L 94, 30.3.2012., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/125 (2019. gada 16. janvāris) par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai (OV L 30, 31.1.2019., 1. lpp.).

2. pants

Šo lēmumu piemēro VIKI un to sastāvdaļu, piederumu un munīcijas, kā izklāstīts pielikumā, pastāvīgam eksportam.

3. pants

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "īstais lietotājs" ir tas eksportēto preču galīgais saņēmējs un īpašnieks, kurš ir zināms eksporta licences pieteikuma iesniegšanas brīdī saskaņā ar darījuma līgumiskajiem noteikumiem;
- 2) "eksports" ir preču izvešana no Savienības muitas teritorijas, tostarp tādu preču izvešana, kam vajadzīga muitas deklarācija, kā arī preču izvešana pēc to uzglabāšanas brīvajā zonā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 ⁽⁶⁾ nozīmē;
- 3) "eksportētājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona vai personālsabiedrība, kas ir rezidents vai veic uzņēmējdarbību Savienībā un kura iesniedz eksporta licences pieteikumu vai kuras vārdā tiek iesniegts šāds pieteikums, proti, persona vai personālsabiedrība, kurai pieteikuma iesniegšanas laikā ir līgums ar saņēmēju attiecīgajā trešā valstī un kurai ir nepieciešamās pilnvaras sūtīt preces ārpus Savienības muitas teritorijas. Ja nav noslēgts šāds līgums vai minētā līguma īpašnieks nerīkojas savā vārdā, "eksportētājs" ir persona, vienība vai struktūra, kurai ir nepieciešamās pilnvaras sūtīt preces ārpus Savienības muitas teritorijas. Gadījumos, kad pirmtiesības rīkoties ar precēm ir personai, vienībai vai struktūrai, kas ir rezidents vai veic uzņēmējdarbību ārpus Savienības saskaņā ar minēto līgumu, "eksportētājs" ir līgumslēdzēja puse, kas ir rezidents vai veic uzņēmējdarbību Savienībā.

4. pants

Dalībvalsts atļaujai preču eksportam, kā minēts 2. pantā, ir nepieciešama rūpīgi pārbaudīta īstā lietotāja apliecība vai atbilstīga dokumentācija, ko parakstījis īstais lietotājs pirms minētās atļaujas sniegšanas.

5. pants

1. Dalībvalstis prasa, lai 4. pantā minētajā īstā lietotāja apliecībā tiktu iekļauti šādi būtiskie elementi attiecībā uz identifikāciju:
 - a) ziņas par eksportētāju (tostarp vārds, adrese, uzņēmuma nosaukums un, ja pieejams, – uzņēmuma reģistrācijas numurs);
 - b) ziņas par īsto lietotāju (tostarp vārds, adrese, uzņēmuma nosaukums un, ja pieejams, – uzņēmuma reģistrācijas numurs). Ja preces eksportē privātam uzņēmumam, kas pārdod preces tālāk vietējā tirgū, minēto uzņēmumu uzskatīs par īsto lietotāju šā lēmuma nolūkos. Tas neliedz dalībvalstīm pieteikumus licencēm, kas attiecas uz eksportu tālākpārdevējiem, izvērtēt citādi nekā pieteikumus licencēm, kas attiecas uz eksportu īstajiem lietotājiem;
 - c) galamērķa valsts;
 - d) preču apraksts, tostarp līguma numurs vai pasūtījuma numurs, ja tāds ir pieejams;
 - e) attiecīgos gadījumos – eksportam paredzēto preču daudzums vai vērtība;
 - f) īstā lietotāja paraksts, vārds un amats un, ja attiecīgā dalībvalsts uzskata par nepieciešamu, – kompetentās valdības iestādes nosaukums galamērķa valstī;
 - g) attiecīgos gadījumos – attiecīgo valdības iestāžu sertifikācija saskaņā ar valsts praksi (tostarp datums un tās amatpersonas, kura sniedz atļauju, vārds, amats un oriģinālais paraksts);
 - h) īsto lietotāju apliecību izdošanas datums;

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

- i) attiecīgos gadījumos – unikāls identifikācijas numurs vai līguma numurs, kas attiecas uz īstā lietotāja apliecību;
 - j) norāde, kāds ir preču paredzamais īstais lietojums;
 - k) attiecīgos gadījumos – ziņas par attiecīgo starpnieku (tostarp vārds, adrese, uzņēmuma nosaukums un, ja pieejams, – uzņēmuma reģistrācijas numurs).
2. Dalībvalstis prasa, lai 4. pantā minētajā īstā lietotāja apliecībā tiktu iekļautas šādas īstā lietotāja būtiskās apņemšanās attiecībā uz precēm, uz kurām attiecas minētā apliecība, īstajam lietotājam parakstot minēto apliecību:
- a) ka preces netiks lietotas mērķiem, kas nav deklarācijā norādītie mērķi; un
 - b) ka jebkāds preču reeksports:
 - i) ārpus importētājvalsts vai preču tālāk nodošana importētājvalsts iekšienē ir aizliegti; vai
 - ii) var tikt veikts tikai uz valstīm, kas uzskaitītas īstā lietotāja apliecībā, vai ka jebkāda preču tālāk nodošana importētājvalsts iekšienē var tikt veikta tikai tādām vienībām vai vienību kategorijām, kas identificētas īstā lietotāja apliecībā; vai
 - iii) ārpus importētājvalsts vai preču tālāk nodošanai importētājvalsts iekšienē ir jāsaņem iepriekšējs rakstisks apstiprinājums no eksportētājvalsts dalībvalsts iestādēm. Dalībvalsts var nolemt pilnvaras sniegt šādu apstiprinājumu nodot importētājvalsts kompetentajām iestādēm.

6. pants

Dalībvalstis var prasīt 4. pantā minētajā īstā lietotāja apliecībā iekļaut šādus fakultatīvos elementus:

- a) īstā lietotāja apņemšanos paziņot eksportētājai dalībvalstij to preču zuduma vai zādzības gadījumā, uz kurām attiecas īstā lietotāja apliecība;
- b) īstā lietotāja apņemšanos apstiprināt to preču saņemšanu, uz kurām attiecas īstā lietotāja apliecība, tostarp to precīzu daudzumu;
- c) īstā lietotāja apņemšanos atļaut eksportētājvalsts dalībvalsts pārstāvjiem veikt eksportēto preču pēcpiegādes pārbaudi uz vietas, tostarp sīku kārtību pārbaudes apmeklējumiem;
- d) īstā lietotāja garantijas, kas parāda tā spēju droši un neapdraudēti pārvaldīt ieročus un munīciju, tostarp tā spēju droši un neapdraudēti pārvaldīt krājumus, kuros preces tiks uzglabātas;
- e) īstā lietotāja apņemšanos izņemt no ekspluatācijas militārā ekipējuma pārpalikumus, tostarp:
 - i) "jauns pret vecu", proti, apņemšanos iznīcināt vecās preces, kuras aizstās ar importētajām precēm; un/vai
 - ii) "iznīcināšana pēc izņemšanas no ekspluatācijas", proti, apņemšanos iznīcināt preces pēc izņemšanas no ekspluatācijas.

7. pants

Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi glabā reģistrācijas informāciju par izdotajām 4. pantā minētajām īsto lietotāju apliecībām.

8. pants

Ja tiek uzskatīts par nepieciešamu, dalībvalstis pārbauda, vai paraksts īstā lietotāja apliecībā ir autentisks un attiecīgā gadījumā – parakstītāja spēju uzņemties saistības īstā lietotāja vārdā. Ja rodas šaubas par īstā lietotāja apliecības autentiskumu, dalībvalstis to var pārbaudīt ar jebkādiem līdzekļiem, kas atbilst valsts praksei. Ja īstā lietotāja apliecības autentiskumu nevar pārbaudīt, dalībvalsts licenci neizsniedz.

9. pants

Ja dalībvalsts saistībā ar īstā lietotāja apliecību konstatē krāpšanu, falsifikāciju vai pārkāpumu, tā par to informē pārējās dalībvalstis, izmantojot COARM tiešsaistes sistēmu, ņemot vērā būtiskos valsts līmeņa apsvērumus.

10. pants

Ja tie ir pieejami, dalībvalstis nodrošina savas īstā lietotāja apliecības formāta paraugus pārējām dalībvalstīm ar COARM tiešsaistes sistēmas starpniecību.

11. pants

Šis lēmums stājas spēkā 2021. gada 31. decembrī.

Briselē, 2021. gada 15. janvārī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
A.P. ZACARIAS*

PIELIKUMS

Šo lēmumu piemēro šādām militārā ekipējuma kategorijām, ciktāl šīs kategorijas ir iekļautas Eiropas Savienības Kopējā militāro preču saraksta kategorijās ML1, ML2, ML3 un ML4.

Šādas kategorijas neskar nekādas turpmākas starptautiski saskaņotas kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) definīcijas, un tās varētu tikt vēl vairāk precizētas un pārskatītas, ņemot vērā jebkādas turpmākas savstarpēji saskaņotas VIKI definīcijas.

Militārā ekipējuma kategorijas, uz kurām attiecas šis lēmums:

a) kājnieku ieroči:

- triecienšautenes,
- pusautomātiskās šautenes un karabīnes, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam,
- revolveri un pašlādējošās pistoles, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam,
- rokas ložmetēji,
- nelieli individuālie automātiskie ieroči, tostarp mašīnpistoles;

b) vieglie ieroči:

- lielkalibra ložmetēji,
- lielgabali, haubices un mīnmetēji ar kalibru, kas nepārsniedz 100 mm,
- granātmetēji,
- bezatsitiena lielgabali,
- viena cilvēka vai cilvēku grupas pārvietojami rokas granātmetēji un citas prettanku un pretgaisa aizsardzības sistēmas, kas šauj lādījumus, arī pārnēsājamas pretgaisa aizsardzības sistēmas (MANPADS);

c) sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas a) un b) punktā uzskaitītajam ekipējumam;

d) piederumi (piemēram, nakts redzamības ierīces, skaņas klusinātāji utt.), kas speciāli izstrādāti a) un b) punktā uzskaitītajam ekipējumam;

e) munīcija, kas izstrādāta šaušanai ar a) un b) punktā uzskaitīto ekipējumu.
